

**Gencsapáti Község
Önkormányzata**

**9721 Gencsapáti,
Hunyadi út 229.**

**Tel.: (94) 510-225
Fax: (94) 511-542
gencsapati@savaria.hu**

ELŐTERJESZTÉS

**Gencsapáti Község Önkormányzata Képviselő-testületének
2019. október 28-án tartandó
nyilvános, alakuló ülésére**

Tárgy:

Az alakuló ülés forgatókönyve

Összeállította:

Dr. Görög István jegyző

Tárgyalás módja:

Az alakuló ülés Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 46. § (1) bekezdése alapján nyilvános.

Ugyanakkor – figyelemmel az Mötv. 46. § (2) bekezdés b) pontjára – választás, kinevezés, felmentés, vezetői megbízás adása, annak visszavonása, fegyelmi eljárás megindítása és állásfoglalást igénylő személyi ügy tárgyalásakor az érintett kérésére zárt ülés tartható.

Gencsapáti, 2019. október 22.

(: Dr. Görög István :)
jegyző

Tisztelt Képviselő-testület!

Magyarország hely önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 43. § (1) bekezdése alapján a képviselő-testület az alakuló ülését a választás eredményének jogerőssé válását követő tizenöt napon belül tartja meg.

Az alakuló ülést célszerű a lehető legkorábbi időpontban megtartani, amelyet azonban több tényező befolyásolhat. Figyelemmel kell lenni az SZMSZ rendelkezéseire, az alakuló ülés megtartására vonatkozó törvényi szabályokra, az ülés előkészítésére vonatkozó általános rendelkezésekre. Az ülés időpontját leginkább az alakuló ülés napirendjén szereplő előterjesztések előkészítése, egyeztetése is befolyásolja.

A képviselő-testület megbízatása a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választásának napjáig tart. Jelöltek hiányában elmaradt választás esetén a képviselő-testület megbízatása meghosszabbodik az időközi választás napjáig.

A polgármester megbízatása az új polgármester megválasztásáig tart. Amennyiben a polgármester-választás nem volt eredményes, úgy a régi polgármester tisztségében mindaddig megmarad és ellátja ebből adódó feladatait (így összehívja az alakuló ülést), amíg az új polgármestert meg nem választják.

Az alakuló ülést a polgármester hívja össze és vezeti.

Az alakuló ülés nyilvánossága

A nyilvánosság biztosítása elengedhetetlen része minden képviselő-testületi, de különösen az alakuló ülések lebonyolításának is, ezért kizárólag törvény által szabályozott esetekben alkalmazható a nyilvánosság korlátozása vagy kizárása. A képviselő-testületi működés nyilvánossága a garanciája annak, hogy az önkormányzati képviselők az őket megválasztó helyi közösség érdekeinek, a helyi közakaratnak megfelelően járnak el, hoznak döntéseket.

A nyilvánosság az ülésen megjelent képviselők munkájára vonatkozik, arra, hogy a településen lakó választópolgárok, vagy bárki más figyelemmel kísérhesse az önkormányzati döntéshozatalt.

Az Mötv. 46. § (1) bekezdése alapján a képviselő-testület ülése nyilvános, zárt testületi ülést csak kivételes esetekben lehet elrendelni.

Zárt ülés tartása tárgykörök alapján három csoportba kategorizálhatók, vannak a törvény erejénél fogva zárt ülés tartását megkövetelő esetek, továbbá azon tárgykörök, melyek vonatkozásában az érintett vagy érintettek kérésére kerül elrendelésre a zárt testületi ülés, illetve a képviselő-testület döntésétől függően nyílt vagy zárt tanácskozás keretében hoznak döntést.

Az alakuló ülés főszabályként nyilvános, de egyes napirendek tárgyalása (pl. alpolgármester, bizottsági tagok választása) az érintett kérésére – figyelemmel az Mötv. 46. § (2) bekezdés b) pontjára – zárt ülésen történik.

Az alakuló ülés meghívója és határozatképessége

Az alakuló ülés nyilvánosságának biztosítása érdekében az ülés időpontjáról, helyéről a település lakosságát, az ülésre meghívottakat a helyben szokásos módon kellő időben értesíteni kell.

A meghívónak tartalmaznia kell az alakuló ülés tervezett napirendi pontjait, amelyet esetlegesen a helyi körülmények is befolyásolhatnak.

Az alakuló ülésre meg kell hívni – a meghívó megküldésével – mindazon személyeket, akik az Mötv. szerint az ülésen részt vehetnek. Az Mötv. rendelkezéseinek értelmében meg kell hívni a képviselő-testület tagjait, a jegyzőt, és az ülésre meghívható a polgármesteri hivatal ügyintézője, az érintett és a szakértő. Emellett az SZMSZ más személyek meghívásáról is rendelkezhet.

A képviselő-testület, – így az alakuló ülés – döntéshozatalával kapcsolatban a legelemibb követelmény a határozatképesség. A képviselő-testület akkor határozatképes, ha az ülésen a megválasztott önkormányzati képviselőknek több mint a fele jelen van. A határozatképességet folyamatosan ellenőrizni kell, hiszen a határozatképesség hiányában történő döntéshozatal, és az így meghozott döntés is törvénytört.

A javaslat elfogadásához az egyszerű többséget igénylő javaslat esetén a jelenlevő önkormányzati képviselők, a minősített többséget igénylő javaslat esetén a megválasztott önkormányzati képviselők több mint a felének igen szavazata szükséges.

Az Mötv. 43. § (3) bekezdésében meghatározza az alakuló ülés kötelező napirendi pontjait, a hivatkozott rendelkezés alapján a képviselő-testület az alakuló vagy az azt követő ülésen e törvény szabályai szerint megalkotja vagy felülvizsgálja szervezeti és működési szabályzatáról szóló rendeletét, a polgármester előterjesztése alapján megválasztja a bizottság vagy bizottságok tagjait, az alpolgármestert, alpolgármestereket, dönt illetményükről, tiszteletdíjukról.

Az alakuló ülés tervezett napirendi pontjai:

1. Tájékoztató önkormányzati képviselők és polgármester választás eredményéről, az önkormányzati képviselők és polgármester eskütétele, esküokmányok aláírása
2. Polgármesteri program ismertetése
3. Polgármester illetményének megállapítása – *a napirendi pont jelentőségére figyelemmel a napirendi ponthoz külön előterjesztés készül*
4. Alpolgármester megválasztása, eskütétele, esküokmány aláírása
5. Alpolgármester tiszteletdíjának megállapítása
6. Javaslat az Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 7/2013. (III.22.) önkormányzati rendelet felülvizsgálatára – *a napirendi pont jelentőségére figyelemmel a napirendi ponthoz külön előterjesztés készül*
7. Javaslat a bizottsági szerkezet kialakítására, a bizottságok tagjainak megválasztása
8. Javaslat az Önkormányzat gazdasági programjának felülvizsgálatára
9. Tájékoztatás vagy nyilatkozat-tételi kötelezettségről, az összeférhetetlenségi és méltatlansági rendelkezésekről – *a napirendi pont jelentőségére figyelemmel a napirendi ponthoz külön előterjesztés készül*

Az önkormányzati képviselők és polgármester választása eredményének ismertetése, képviselői és polgármesteri eskü, esküokmányok aláírása

A választási eljárási törvény a helyi választási bizottság elnökét nem kötelezi, hogy a választás folyamatáról, a felmerülő problémákról és a választás eredményéről tájékoztassa a megválasztott képviselőket, de a kialakult gyakorlat alapján e napirendi pontra szinte minden alakuló ülésen sor kerül.

A tájékoztatót követően a helyi választási bizottság a képviselőktől és polgármestertől leveszi az Mötv. 1. mellékletében meghatározott esküt, és az eskütevő és esküvevő aláírja az esküokmányt.

A jogszabály alapján mind az önkormányzati képviselőknek, mind a polgármesternek kötelessége az eskütétel és az esküokmány aláírása, de ennek elmaradásához az Mötv. semmilyen jogkövetkezményt nem fűz. Jogaik és kötelezettségeik a megválasztásukkal és nem eskütételükkel keletkeznek, így a képviselőket és a polgármestert eskütételének elmaradására hivatkozással nem lehet akadályozni jogaiknak gyakorlásában, és kötelezettségeiknek is eleget kell tenniük.

Tekintettel arra, hogy a polgármesternek az esküt a képviselő-testület előtt kell letennie, ésszerű, ha a polgármester eskütétele a képviselők eskütétele után történik.

Az alpolgármesternek – függetlenül attól, hogy a képviselő-testület tagjaként vagy külsősként került megválasztásra – esküt kell tennie.

A képviselő-testület bizottságának nem képviselő tagja a megválasztását követően a képviselő-testület előtt - a képviselőre irányadó szöveggel, és az ott írtak szerint - esküt tesz.

Polgármesteri program ismertetése

Az alakuló ülésen a polgármester döntése szerint ismertetheti azokat a célokat, elképzeléseket, amelyekért a településen, a ciklus során dolgozni kíván, és amelyek megvalósítása érdekében számít a képviselő-testület, a helyi civil szervezetek, gazdálkodó szervek, valamint a lakosság együttműködésére. A polgármesteri program kapcsolódhat az önkormányzat gazdasági programjához, fejlesztési tervéhez.

A program előterjesztésére, tartalmára, formájára nézve nincs törvényi előírás, az SZMSZ azonban tartalmazhat erre vonatkozó szabályokat, de ez nem kötelező eleme az alakuló ülés napirendjének.

Alpolgármester megválasztása

A polgármester számos olyan hatáskörrel, jogosítvánnyal rendelkezik, amelyek folyamatos gyakorlása a helyi önkormányzat zavartalan, zökkenőmentes működésének elengedhetetlen feltétele.

Fentiek miatt szükséges, hogy az önkormányzat zökkenőmentes működése a polgármester távollétében, tartós akadályoztatása esetén is biztosított legyen. Ezeket a célokat szolgálja az alpolgármester jogintézménye.

Az Mötv. 74. § (1) bekezdése alapján a képviselő-testület a polgármester javaslatára, titkos szavazással, minősített többséggel a polgármester helyettesítésére, munkájának segítésére egy alpolgármestert választ, több alpolgármestert választhat. A képviselő-testület legalább egy alpolgármestert saját tagjai közül választ meg.

A polgármester és az alpolgármester közötti viszony egyik kulcsa a bizalom, amely nélkül nem alakítható ki zökkenőmentes munkamegosztás, együttműködés, ezért a jogalkotó az alpolgármester megválasztásában a polgármesternek meghatározó szerepet biztosít.

Fontos, hogy a képviselő-testület csak olyan személyt választhat meg alpolgármesterré, akit a polgármester javasolt. A polgármesternek nemcsak joga, hanem egyben kötelessége is javaslatot tenni az alpolgármester személyére, a testületnek pedig kötelessége döntést (határozatot) hoznia a kérdésben. Természetesen a testületnek az a joga is fenn áll, hogy a javaslatot elutasítsa, ebben az esetben megfelelő előkészítés, egyeztetések után a polgármester ismételten javaslatot tehet, akár ugyanarra a személyre is, amelyről ugyancsak döntenie kell a testületnek.

Az az alpolgármester, akit nem a képviselő-testület tagjai közül választottak, nem tagja a képviselő-testületnek, a polgármestert a képviselő-testület elnökeként nem helyettesítheti, de a képviselő-testület ülésein tanácskozási joggal részt vehet. A nem a képviselő-testület tagjai közül választott alpolgármester jogállására egyebekben a képviselő-testület tagjai közül választott alpolgármesterre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

Az alpolgármesteri tisztség főállásban és társadalmi megbízatásban is betölthető. Az alpolgármester megválasztásáról és a tisztség betöltésének módjáról - a jogszabályi rendelkezések figyelembevételével - a képviselő-testület dönt. Főállású alpolgármester a képviselő-testület erről szóló döntése alapján akkor választható, ha a polgármester is főállásban tölti be a tisztségét. Az SZMSZ-ben rendelkezni kell arról is, hogy az alpolgármester(ek) főállású alpolgármesterként vagy társadalmi megbízatásban végzik tevékenységüket.

A polgármesteri tisztség betöltésének módját a képviselő-testület a megbízatás időtartamán belül egy esetben a polgármester egyetértésével, a szervezeti és működési szabályzat egyidejű módosításával megváltoztathatja. Ha a főállású polgármester tisztségét társadalmi megbízatására változtatja, úgy a továbbiakban az alpolgármester is csak társadalmi megbízatású alpolgármesterként végezheti tevékenységét.

Az érintett alpolgármester-jelölt kérésére a választás idejére zárt ülést kell tartani. A titkos szavazás lebonyolítására az SZMSZ szabályai szerint a képviselő-testület tagjai sorából létrehozott szavazatszámoló bizottság felel a szavazás technikai lebonyolításáért. A szavazás eredményéről külön dokumentum készülhet, amely az alakuló ülés jegyzőkönyvéhez csatolandó.

Bizottsági szerkezet kialakítása, bizottsági tagok és tanácsnok megválasztása

Az önkormányzati működésben a bizottságok is fontos szerepet játszanak. A bizottság jelentőségét mutatja az is, hogy az Mötv. rendelkezései alapján a képviselő-testület által átruházott jogkörben önkormányzati döntést hozhat. Döntési joga azonban csak származékos lehet, a képviselő-testület döntheti el annak terjedelmét és körét.

A legoptimálisabb, ha a képviselő-testület már az alakuló ülésen megválasztja a bizottságokat, de lehet, hogy az új képviselő-testületnek, illetve az új polgármesternek idő kell arra, hogy átgondolhassa, átformálhassa az önkormányzaton belüli munkamegosztást, és a képviselő-testület célkitűzéseire igazítva határozhassa meg, milyen bizottságokat kíván működtetni, azoknak hány tagja legyen. Ezen túl a bizottság tagjainak megválasztása is egyeztetéseket, illetve kompromisszumok megkötését teheti szükségessé.

Fentiekre figyelemmel a jogalkotó oldotta az Mötv. korábbi szabályozás merevségét, így az alakuló ülést követő képviselő-testületi ülésen is eleget lehet tenni a bizottságok megválasztására vonatkozó kötelezettségnek. Amennyiben a képviselő-testület a bizottsági struktúrán is változtatni kívánnak, úgy először az SZMSZ-t szükséges módosítani, és ügyelni kell e rendeletek kihirdetésére és hatályba lépésére vonatkozó követelményekre.

A bizottsági működésre vonatkozó szabályokat az SZMSZ-ben kell rögzíteni. A bizottság munkáját a bizottság elnöke irányítja, ő hívja össze és vezeti a bizottság ülését. A bizottság működésének ügyviteli feladatait a polgármesteri hivatal biztosítja.

A bizottság elnökének és tagjainak megbízatása tehát a képviselő-testület által történő megválasztással jön létre, főszabályként a képviselő-testület megbízatásának időtartamára, de a képviselő-testület a polgármester előterjesztésére a bizottság személyi összetételét, létszámát bármikor megváltoztathatja.

A bizottság elnökét és - az elnökkel együtt számított - tagjainak több mint a felét az önkormányzati képviselők közül kell választani, viszont nem lehet a bizottság elnöke vagy tagja a polgármester.

Az Mötv. 57. § (2) bekezdése alapján a képviselő-testület a kétezernél több lakosú településen pénzügyi bizottságot hoz létre. A vagyonyilatkozatok vizsgálatát a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott bizottság végzi, amely gondoskodik azok nyilvántartásáról, kezeléséről és őrzéséről. Törvény más bizottság megalakítását is elrendelheti, amelynek feladat- és hatáskört állapíthat meg. Ki kell emelni, hogy más törvény is elrendelheti bizottság kötelező alakítását.

A képviselő-testület a polgármesternek vagy bármely önkormányzati képviselőnek a javaslatára az önkormányzati képviselők közül tanácsnokokat választhat. A tanácsnok felügyeli a képviselő-testület által meghatározott önkormányzati feladatkörök ellátását.

A tanácsnok olyan képviselő, akit speciális feladattal, önkormányzati feladatkör ellátásának felügyeletével bíznak meg, de nem hozhat döntéseket a képviselő-testület helyett, a tanácsnokra a testület nem ruházhat át feladat- és hatásköröket sem, véleményét a képviselő-testületnek nem kötelező figyelembe vennie.

Ha az önkormányzati képviselő tanácsnok, számára magasabb összegű tiszteletdíj is megállapítható.

A bizottsági tagok, tanácsnokok megválasztásakor az érintett kérelmére zárt ülés tartandó.
A bizottsági tagok, tanácsnokok megválasztásához minősített többségű döntés szükséges.

Az önkormányzat gazdasági programjának előkészítése

A helyi önkormányzat a hosszú távú fejlesztési elképzeléseit, amely a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy akár azt meghaladó időszakra vonatkozik, gazdasági programba foglalja.

A gazdasági program, fejlesztési terv elfogadásának az Mötv. 116. § (5) bekezdése szerint legkésőbb az alakuló ülést követő hat hónapon belül meg kell történnie. Amennyiben nincs szükség új gazdasági program, fejlesztési terv elkészítésére, mert a meglévő az előző ciklusidőn túlnyúló, úgy a meglévő program, terv felülvizsgálatát szükséges elvégeznie a képviselő-testületnek.

A felülvizsgálatra, továbbá legalább a ciklusidő végéig szóló kiegészítésre, módosításra a képviselő-testületnek ugyancsak – az alakuló ülést követő – hat hónap áll rendelkezésére. Figyelemmel a gazdasági program, fejlesztési terv összetettségére, hosszú távú hatására, célszerű, ha már az alakuló ülésen meghatározásra kerülnek az ezzel kapcsolatos feladatokat.

Jelen tájékoztató a Belügyminisztérium által összeállított Önkormányzati Tudástár II. az Önkormányzati Hírlevél 2019. évi 10. száma alapján készült.